

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร และเพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ (1) พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์ต่ำ (2) พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง (3) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ (4) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์ต่ำและมุ่งงานต่ำ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 115 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 169 คน และครู จำนวน 2,068 คน รวม 2,237 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยวิธีการแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้จำนวน 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 336 คน โดยการเปิดตาราง Yamane (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย, 2545, หน้า 127) และนำมาหาค่าร้อยละ 40 จากประชากรแต่ละโรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรทางการศึกษาแต่ละขนาดตามสัดส่วน

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนอนุบาลสมุทรสาคร	78	31
2	โรงเรียนเอกชัย	64	26
3	โรงเรียนวัดป่าอัมพวันวิเชียร โชติการาม	91	36
4	โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย	107	43
5	โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ	124	50
6	โรงเรียนวัดอ้อมน้อย (มิตรครูราษฎร์รังสรรค์)	75	30
7	โรงเรียนวัดศรีตำราญราษฎร์บำรุง	72	29
8	โรงเรียนวัดนางสาว	64	26
9	โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”	87	35
10	โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	76	30
	รวม	839	336

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งเป็น 2 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบทดสอบแบบภาวะผู้นำและการปรับตัวภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของบุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 26-60 ปี)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบแบบภาวะผู้นำและการปรับตัวภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของบุคลากรทางการศึกษา

โดยสมมติสถานการณ์ทั้งหมด 12 สถานการณ์ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหลายตัวเลือก (multiple choice) (ดูภาคผนวก ข)

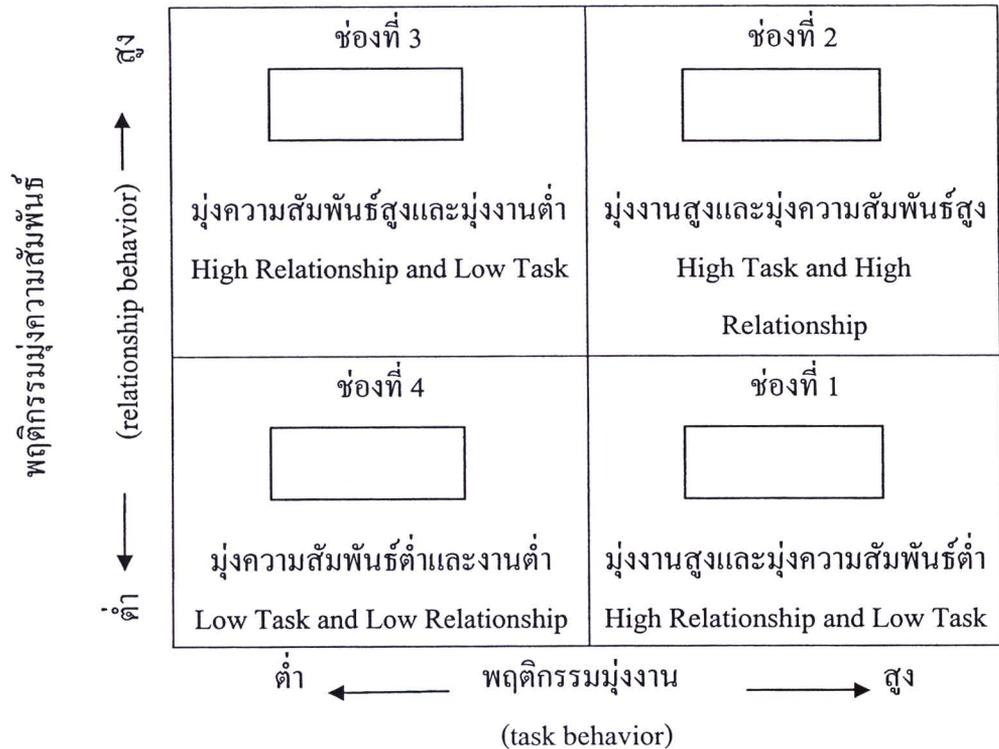
เกณฑ์ในการให้คะแนน

		(ช่วงพิสัย : style range)			
		(ตัวเลือก : alternative actions)			
		(1)	(2)	(3)	(4)
SITUATOS	1	ก	ค	ข	ง
	2	ง	ก	ค	ข
	3	ค	ก	ง	ข
	4	ข	ง	ก	ค
	5	ค	ข	ง	ก
	6	ข	ง	ก	ค
	7	ก	ค	ข	ง
	8	ค	ข	ง	ก
	9	ค	ข	ง	ก
	10	ข	ง	ก	ค
	11	ก	ค	ข	ง
	12	ค	ก	ง	ข
แถวตามแนวตั้งย่อย : sub-columns		(1)	(2)	(3)	(4)
รวมคะแนนแต่ละแถวแนวตั้ง					

ภาพ 2 เกณฑ์ในการให้คะแนน

ที่มา. จาก *Management of Organizational Behavior* (6th ed, p. 19), by P. Hersey and K. H. Blanchard, 1993, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

เกณฑ์ในการแปลผล

ภาพ 3 เกณฑ์ในการแปลผล

ที่มา. จาก *Management of Organizational Behavior* (6th ed, p. 128), by P. Hersey and K. H. Blanchard, 1993, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

ให้นำคำตอบของท่านจากแบบทดสอบไปใส่ในตารางเกณฑ์การให้คะแนน โดยเขียนเครื่องหมายวงกลม รอบอักษรในแต่ละข้อที่ตรงกับคำตอบของท่าน ทำจนครบ 12 ข้อ จากนั้นในแถวแนวตั้งย่อยที่เรียกว่า sub-column (ตั้งแต่ข้อ 1-4) โดยในแต่ละ sub-column ให้ท่านนับจำนวนข้อที่ท่านวงกลมไว้ ได้เท่าไรเขียนไว้ข้างล่างของแต่ละแถวแนวตั้งนั้น ๆ ต่อไปจึงเอาตัวเลขที่ได้นี้ไปเขียนบรรจุในกรอบสี่เหลี่ยมเกณฑ์การแปลผล ให้ตรงแต่ละช่อง (quadrant)

ตรวจสอบแบบพฤติกรรมภาวะผู้นำจากคะแนนบรรจุลงในช่องทั้งสี่ช่อง โดยคะแนนสูงสุดจะบ่งชี้พฤติกรรมแบบภาวะผู้นำหลักที่แสดงบ่อยที่สุด ช่องที่คะแนนรอง

ลงไปจะเป็นพฤติกรรมแบบภาวะผู้นำเสริมที่อาจแสดงออกในบางโอกาสลดหลั่น ลงไปตามลำดับ

**ตอนที่ 3 แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
สำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 26-60 ปี)**

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ซึ่งได้ทดสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 แบบประเมินนี้เป็นประโยชน์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับผู้ตอบเป็นอยู่ โดยขอให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ตรงกับผู้ตอบมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี การประเมินนี้มีทั้งหมด 52 ข้อ แต่ละข้อคำถามให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้อ 1, 4, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49 และ 50

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง ให้ 1 คะแนน

ตอบจริงบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ตอบค่อนข้างจริง ให้ 3 คะแนน

ตอบจริงมาก ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 35, 37, 40, 45, 47, 51 และ 52

แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ตอบไม่จริง ให้ 4 คะแนน

ตอบจริงบางครั้ง ให้ 3 คะแนน

ตอบค่อนข้างจริง ให้ 2 คะแนน

ตอบจริงมาก ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลผล

- 0-143 แสดงว่า มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ
 143-177 แสดงว่า มีความฉลาดทางอารมณ์เกณฑ์ปกติ
 177 ขึ้นไป แสดงว่า มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าปกติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขออนุญาตทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล
3. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามให้แก่บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ผู้วิจัยได้กำหนดเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนเพื่อตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งสถิติที่ใช้มีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 แบบ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรทางการศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนรวมตามเกณฑ์การแปลผลคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

4. การทดสอบสมมติฐาน

ประเภทภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่มี (1) พฤติกรรมมุ่งงานสูง และมุ่ง ความสัมพันธ์ต่ำ (2) พฤติกรรมมุ่งงานสูงและมุ่งความสัมพันธ์สูง (3) พฤติกรรมมุ่ง ความสัมพันธ์สูงและมุ่งงานต่ำ (4) พฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์ต่ำและมุ่งงานต่ำต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน วิเคราะห์โดยการหาความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' post hoc comparison)